

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง

รูปแบบกลุ่มสนใจ

หลักสูตร การปลูก Cactus
(Cultivation of cactus)

กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

จำนวน 3 ชั่วโมง

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางสาวพวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบ้านบึง

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตร การปลูก Cactus

(Cultivation of cactus)

จำนวน 3 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ ☒ เกษตรกรรม ☐ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ☐ พาณิชยกรรมและการบริการ
☐ เฉพาะทาง ☐ อุตสาหกรรม

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ความเป็นมาของหลักสูตร

Cactus จัดเป็นไม้ประดับที่ได้รับความนิยม และมีความน่าสนใจชนิดหนึ่ง ด้วยลักษณะเด่นของต้น Cactus ซึ่งมีความหลากหลายของทั้งรูปทรงและขนาดของต้น รูปร่างและสีสันทองหนาม ซึ่งแตกต่างไปจากไม้ดอกไม้ประดับชนิดอื่น ๆ อีกทั้ง Cactus หลายชนิดยังมีรูปทรง ขนาด และสีสันทองดอกที่สวยงาม และในบางชนิดก็ยังมีกลิ่นหอมน่าประทับใจ ทำให้เราสามารถที่จะเลือกนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งในลักษณะของการปลูกเลี้ยงเป็นไม้กระถางขนาดต่าง ๆ และการปลูกเลี้ยงเพื่อการประดับสถานที่ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ Cactus ยังเป็นไม้ประดับที่ปลูกเลี้ยง และดูแลได้ค่อนข้างง่าย มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถทนต่อสภาพแล้งได้เป็นอย่างดีจึงไม่ต้องการการให้น้ำบ่อยนัก และโดยที่ Cactus เป็นพืชที่มีการเจริญเติบโตอย่างช้า ๆ ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนกระถางบ่อย จึงไม่ใช่พื้นที่ในการปลูกเลี้ยงมาก และไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา จึงเป็นข้อได้เปรียบกว่าในพืชสวนประดับชนิดอื่น ๆ ทำให้ในปัจจุบันมีผู้สนใจปลูกเลี้ยง Cactus กันอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น และยังได้มีการนำเอา Cactus พันธุ์ใหม่ ๆ จากต่างประเทศอยู่ตลอดเวลา

กศน.ตำบลมาบฉั้ว จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาอาชีพในการปลูก และเลี้ยงดูต้น Cactus เพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้เรียนได้นำความรู้ไปพัฒนาต่อยอด ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนต่อไป

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา อาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการเพิ่มช่องทางในการสร้างรายได้ให้กับผู้เรียน
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั้งถึงและเท่าเทียมกัน และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

จุดมุ่งหมาย

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกต้น Cactus
2. มีทักษะในการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้
3. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
4. มีความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของการปลูกต้น Cactus
5. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพระยะสั้น หลักสูตรการปลูกต้น Cactus

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 3 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 30 นาที
- ภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ชั่วโมง 30 นาที

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกต้น Cactus	1.1 บอกความสำคัญ การเห็นช่องทางของการประกอบอาชีพการปลูกต้น Cactus 1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการเพาะพันธุ์ต้น Cactus ได้แก่ ความต้องการของตลาด แรงงาน วัสดุ	1.1 ความสำคัญการเห็นช่องทางของการประกอบอาชีพการปลูกต้น Cactus 1.2 ความเป็นไปได้ในการปลูกต้น Cactus 1.2.1 ความต้องการของตลาด 1.2.2 การใช้แรงงาน 1.2.3 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 1.2.4 การเลือกทำเลที่ตั้ง	วิทยากรอธิบายภาคทฤษฎี		

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		อุปกรณ์ ทำเลที่ตั้ง และทุน	1.2.5 ทุน 1.3 แหล่งเรียนรู้ 1.4 สายพันธุ์ของต้น Cactus			
2		2.1 ขั้นเตรียมการ เพาะปลูกต้น Cactus การเตรียมดิน การเตรียมสถานที่ 2.2 การเพาะพันธุ์ไม้ ขยายพันธุ์พืช ได้แก่ การ จัดทำ จัดหา พันธุ์พืช การให้น้ำ, ปุ๋ย โรคและ ศัตรูของ พืชและการป้องกัน	2.1 ขั้นเตรียมการประกอบ อาชีพการปลูกต้น Cactus 2.1.1 สถานที่/พื้นที่ 2.1.2 วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ ประกอบอาชีพการปลูกต้น Cactus 2.1.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปลูกต้น Cactus - การคัดเลือกพันธุ์พืชชนิด ต่างๆ 2. ขั้นตอนการปลูกต้น Cactus 2.2.1 การจัดเตรียมพื้นที่ปลูก 2.2.2 การให้น้ำและปุ๋ย 2.2.3 โรคและศัตรูพืชและการป้องกัน 2.2.4 การดูแลในระยะต่างๆ 2.3 ขั้นการฝึกปฏิบัติและการ ปลูกต้น Cactus	วิทยากรอธิบาย ภาคปฏิบัติ		2 ชั่วโมง 30 นาที

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ ใบความรู้
2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. Internet
4. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ ภาคนทฤษฎีระหว่างการเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพ และจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. การเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรการทดสอบภาคทฤษฎีไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นายอภิรักษ์ ภิรมย์)

ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

.....ประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ
(นางสาวพวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง)

.....ผู้เชี่ยวชาญ (วิทยากร)
(นายเกรียงศักดิ์ จันทนา)

.....ประธาน/คณะกรรมการสถานศึกษา
(นายอนันต์ ปรีชาชาติ)

.....ข้าราชการครู
(นางจันทน์ กิ่งไทรงาม)

.....กรรมการและเลขานุการ/งานการศึกษาต่อเนื่อง
(นางสาวอมรา พวงภู)

ตารางหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง (หลักสูตร กลุ่มสนใจ) หลักสูตร 3 ชั่วโมง

วิชาการปลูกต้น Cactus

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2566

สถานที่จัด องค์การบริหารส่วนตำบลลานไผ่ หมู่ที่ 1 ตำบลลานไผ่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
25 กุมภาพันธ์ 2566	09.00-12.00 น.	สนทนากับผู้เรียน เกี่ยวกับภาพรวมของไม้กลุ่ม Cactus - วิธีการปลูก การปลูกกระบองเพชรด้วยเมล็ด การปลูกกระบองเพชรด้วยเมล็ดให้นำเมล็ดแก่หรือเมล็ดจากผลที่ปริแตก มาแช่น้ำ 2-5 นาที จากนั้นล้างเมือกออก แล้วตากแดดให้แห้งประมาณ 1-2 วัน พักไว้อีก 1-2 เดือน ค่อยนำมาปลูกลงในกระถาง โดยใช้ทรายหรือดินร่วนผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ในอัตรา 1:1 ส่วน ใส่ลงในกระถางพลาสติกเล็ก ๆ เพื่อทำการเพาะ ก่อนนำเมล็ดมาโรยแล้วเกลี่ยดินกลบเล็กน้อย ก่อนจะรดน้ำให้ชุ่มแล้วนำถุงพลาสติกมาหุ้มคลุมไว้ วางไว้ในที่มีแดดรำไร พร้อมกับเช็กเป็นระยะ หากดินแห้งให้หมั่นรดน้ำเป็นประจำ หากพบว่าเมล็ดงอกเป็นต้นอ่อนได้ 2-3 วัน ค่อยย้ายไปปลูกในกระถางใหญ่ หากต้องการปลูกในแปลงเพื่อทำแนวรั้ว ให้ผสมดินร่วนกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ในอัตราส่วน 3:1 แล้วขุดดินเพื่อปลูก ขนาดหลุมประมาณ 30x30x30 เซนติเมตร การปักชำต้นกระบองเพชร วิธีการขยายพันธุ์ต้นกระบองเพชรที่ง่ายและรวดเร็วเลยเป็นที่นิยมกันมาก โดยเตรียมวัสดุปลูกเหมือนกับการปลูกในกระถาง จากนั้นนำต้นหรือกิ่งจากต้นแม่มาปักชำลงในกระถาง วางไว้ในที่มีแดดรำไร และรดน้ำ 2 วันต่อครั้ง หลังจากกิ่งชำติดแล้วลดเหลือ 3 วันต่อครั้งก็พอ เพราะเป็นต้นไม้ที่ต้องการน้ำน้อยแต่ต้องการต่อเนื่อง - วิธีดูแลรักษา แม้ต้นกระบองเพชรเป็นพืชที่ไม่ต้องการน้ำมาก แต่ก็ต้องการน้ำต่อเนื่อง ฉะนั้นเมื่อต้นโตเต็มที่แล้ว ควรหมั่นให้	

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
		น้ำอย่างน้อย 7-10 วันต่อครั้ง บำรุงด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 5-6 ครั้งต่อปี หมั่นตัดส่วนที่เป็นโรคทิ้ง สิ่งที่ต้องระวังในการปลูกต้นกระบองเพชรคือ ลำต้นเหี่ยว มีรอยย่น และแคระแกร็น โคนโยก รากเน่าเพราะความชื้นสูงเกินไป แต่ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องศัตรูพืชเหมือนต้นไม้ชนิดอื่น ๆ ส่วนเคล็ดลับในการเลี้ยงต้นกระบองเพชรให้ออกดอกสำหรับการปลูกในบ้านก็คือ วางให้โดนแดดโดยตรง ในช่วงที่กำลังโต ประมาณ 4-6 ชั่วโมงต่อวัน นอกเหนือจากนี้ก็วางกระถางในที่ที่มีแดดรำไร และหมั่นรดน้ำเป็นประจำเมื่อหน้าดินแห้ง โดยรดน้ำให้ชุ่มหรือให้น้ำซึมลงไปจากหน้าดินประมาณ 2 นิ้ว นอกจากนี้ก็หมั่นใส่ปุ๋ยอย่าให้ขาด โดยเป็นปุ๋ยที่ใช้สำหรับบำรุง Cactus เท่านั้น หรือเป็นสูตรปุ๋ยที่มีฟอสฟอรัสกับโพแทสเซียมสูงแต่ไนโตรเจนต่ำ หากมีการเปลี่ยนกระถางไม่ควรรดน้ำทันที แต่ให้เว้นไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ก่อนให้น้ำครั้งต่อไป - ลงมือปฏิบัติ - ให้ผู้เรียน เลือกชนิดของกระบองเพชร คนละ 3 ชนิด - เลือกกระถาง คนละ 3 อัน - ลงมือผสมดินปลูก - ลงมือปลูก ขั้นสรุป ให้ผู้เรียนสอบถามข้อสงสัยเพิ่มเติม	

ลงชื่อวิทยากร

(นายเกรียงศักดิ์ จันทนา)

วันที่ /กุมภาพันธ์/ 2566